

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Martiny Radkové, Ph.D. a soudců Mgr. Michala Rendy a Mgr. Barbory Berkové, ve věci žalobce **M. H.**, bytem N., H. 1010, zastoupeného Mgr. Marianem Pavlovem, advokátem se sídlem Hradec Králové, Malé náměstí 125/16, proti žalované **Univerzitě Palackého v Olomouci**, se sídlem v Olomouci, Křížkovského 511/8, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne **9. 12. 2015**, č. j. **P11120-II/01-10-2015-R/DE** ve věci stanovení poplatku za studium delší než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok,

t a k t o :

I. Rozhodnutí rektora Univerzity Palackého v Olomouci ze dne 9. 12. 2015 č.j. P11120-II/01-10-2015-R/DE se **zrušuje** a věc se **vrací** žalované k dalšímu řízení.

II. Žalovaná je **povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 15.342 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Mariana Pavlova, advokáta se sídlem Hradec Králové, Malé náměstí 125/16.

O d ů v o d n ě n í :

A. Vymezení věci

Žalobce se včasnou žalobou domáhal přezkoumání shora označeného rozhodnutí, kterým nebylo vyhověno jeho žádosti o přezkoumání rozhodnutí rektora Univerzity Palackého v Olomouci (dále jen „žalovaná nebo UP“) ze dne 3. 9. 2017, č. j. P11120/01-10-2015/DE.

Uvedeným rozhodnutím byl dle § 58 odst. 2 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a doplnění dalších zákonů (dále jen „ZVŠ“) ve spojení s § 58 odst. 3 ZVŠ a ust. čl. 1 Přílohy č. 6 Statutu UP, vnitřního předpisu Univerzity Palackého v Olomouci č. A-1/2006 (dále jen „Statut UP“) žalobci stanoven poplatek za studium delší než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok (dále jen „poplatek“) ve výši 20.000 Kč, a to za započatých 6 měsíců studia s odůvodněním, že z údajů evidovaných v centrální databázi „Sdružené informace matrik studentů“ (dále jen „SIMS“) vyplývá, že žalobce se dne 1. 9. 2011 zapsal do studia na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci (dále jen „PF UP“), studijního programu M6805, magisterský, Právo a právní věda, prezenční forma studia a mimo dobu, kterou žalobce studoval ve výše uvedeném studijním programu, studoval dle údajů evidovaných v SIMS od 8. 7. 2009 do 28. 8. 2014 Filozofickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci (dále jen „FF UP“), B7310, bakalářský, prezenční a toto studium ukončil jinak než řádně a doba studia byla 1878 dní, ze které se do doby studia, které bylo pro žalobce aktuální započítalo 785 dní, a to na základě § 58 odst. 3 ZVŠ s tím, že období ve kterém studoval žalobce v obou studijních programech souběžně, se pro účely vyměření poplatku do doby studia započítávají pouze jednou. S ohledem na to, že žalobce dne 6. 7. 2015 započal 6 měsíců prodloužení studia mu byl vyměřen poplatek z důvodu, že celková doba žalobcova studia přesáhla standardní dobu studia v tehdy aktuálně studovaném studijním programu zvětšenou o jeden rok, v důsledku čehož došlo k naplnění zákonných podmínek opravňujících žalovanou ke stanovení poplatku podle § 58 odst. 3 ZVŠ. Co se týče výše poplatku, ten byl UP vyměřen v souladu s § 58 odst. 2 ZVŠ, čl. 22 odst. 4 Statutu UP a čl. 1 odst. 3 Přílohy č. 6 Statutu UP, přičemž výše poplatku splňuje podmínku stanovenou v § 58 odst. 3 ZVŠ, podle něhož činí za každých dalších započatých 6 měsíců nejméně jedenapůlnásobek základu.

K žádosti o přezkoumání rozhodnutí o stanovení poplatku za studium delší než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok žalovaná rozhodnutí potvrdila s odůvodněním, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by snížení či prominutí poplatku odůvodňovaly, s tím že reflektoval, že žalobce ve své žádosti o přezkoumání argumentoval svými studijními výsledky a sociální situací, kdy žalobce pracoval v advokátní kanceláři jako praktikant a dále problémy s ukončením předchozího neúspěšného studia, avšak tyto žalovaná nepovažovala za natolik závažného charakteru, aby snížení či prominutí poplatku odůvodňovaly a nelze je zařadit pod žádnou ze zásad pro snížení či prominutí poplatku dle Statutu UP a zákona o vysokých školách. Žalovaná dále uvedla, že studijní výsledky jsou hodnoceny ukazatelem, který se označuje jako vážený studijní průměr a připomněla, že vážený studijní průměr žalobce je za dosavadní dobu studia 1,72 a takové

výsledky nelze označit za vynikající výsledky dle Statutu UP. K výkonu žalobcem uvedené pracovní činnosti uvedla, že je možné ji označit za chvályhodnou, nicméně UP není povinna automaticky přihlížet k pracovní činnosti svých studentů a důvody ukončení bakalářského studia jsou dle žalované z hlediska poplatku bezpředmětné.

B. Žalobní body

Žalobce v žalobě namítal nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí žalované, a to z následujících důvodů.

Rozhodnutí žalované je nezákonné ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. z důvodu porušení zásady dvojinstančnosti. V této souvislosti žalobce poukázal na § 58 odst. 3 a odst. 8 ZVŠ, ze kterého vyplývá, že o poplatku za delší dobu studia rozhoduje v prvním stupni vysoká škola a ve druhém stupni rektor a řízení o poplatku za studium je dle žalobce řízením dvojinstančním (a odkázal na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 2. 2013, č. j. 57 A 21/2012 – 50). Žalobce citoval závěry uvedeného rozhodnutí s tím, že rozvedl úvahy přímo v souvislosti s napadeným rozhodnutím a rozhodnutím I. stupně a připomněl, že v obou případech rozhodovala tatáž osoba tj. rektor, čímž došlo k porušení uvedené zásady.

Napadené rozhodnutí trpí nepřezkoumatelností spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. s tím, že dle § 68 odst. 3 písm. f) ZVŠ musí rozhodnutí ve věcech vyměření poplatku spojeného se studiem podle § 58 odst. 8 ZVŠ krom jiného obsahovat odůvodnění. Žalobce připomněl, že rozhodnutí I. stupně a napadené rozhodnutí tvoří vzájemně jeden celek a tento požadavek je tedy nutné vztáhnout i na rozhodnutí dle § 58 odst. 8 ZVŠ (a opět odkázal na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 2. 2013, č.j. 57 A 21/2012 – 50). Samotná povinnost řádně odůvodnit rozhodnutí dle žalobce vychází z tzv. principu dobré správy (odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 8/2007 – 89) a připomněl, že samotný obsah odůvodnění musí být v souladu s § 68 odst. 3 zákona č. 500/ 2004 Sb., správní řád (dále jen „s. ř.“). Dle žalobce se žalovaná nevypořádala se všemi námitkami žalobce, které uplatnil v rámci žádosti o přezkum, ve které mimo jiné uvedl, že je studentem posledního ročníku oboru Právo s tím, že veškeré předměty, které měl před nástupem do pátého ročníku zapsané, má řádně splněné. Dle žalobce není zřejmé, zda žalovaná při rozhodování o snížení či prominutí poplatku brala v úvahu to, zda má student veškeré předměty řádně splněné či nikoli, avšak za podstatné považuje to, že se s touto námitkou nevypořádala a zároveň neshledal, že by v ust. § 58 odst. 8 věta druhá ZVŠ bylo vyloučena možnost přihlédnutí k tvrzenému řádnému splnění předmětů, vzhledem k tomu, že jsou ustanovením předpokládáné důvody pro snížení, prominutí či odložení termínu splatnosti poplatku uvedeny demonstrativně. Žalobce ve své žádosti o přezkum uvedl dále námitku studijního průměru, ke které se žalovaná v odůvodnění vypořádala naprosto nedostatečně a v rozporu se zásadou řádného odůvodnění rozhodnutí, vzhledem k tomu, že ve Statutu UP není vůbec uvedeno, co se rozumí vynikajícími studijními výsledky (na rozdíl od Statutu jiných vysokých škol – jako konkrétní příklad žalobce uvedl Statut Slezské univerzity v Opavě, ve kterém jsou v čl. 29 odst. 9 písm. a) – c) konkrétně uvedeny studijní průměry, které jsou zohledňovány při snížení a prominutí poplatku), není zřejmé jakými úvahami a hranicemi se žalovaná řídila při posuzování

studijních výsledků žalobce a shledal zde porušení zásady zákazu správního uvážení ve smyslu § 2 odst. 2 s. ř. Stejně tak v napadeném rozhodnutí žalovaná neuvedla, proč v případě žalobce není povinna přihlížet k pracovní činnosti studenta, navíc způsobem ze kterého vyplývá, že v případě jiných studentů tak žalovaná činila, i zde žalobce shledal opět porušení zásady řádného odůvodnění, ale v tomto případě i zásady zákazu zneužití správního uvážení a uplatnění libovůle. Žalobce uvedl, že mu není zřejmé, dle jakých zásad statutu UP, na které v rámci odůvodnění žalovaná odkázala, postupovala a dospěl k závěru, že by rozhodnutí mělo být zrušeno pro nepřezkoumatelnost, s ohledem na výše uvedené a v souladu s judikaturou NSS (rozsudek ze dne 29. 8. 2007, č. j. 8 As 26/2006 – 71).

C. Vyjádření žalované

Žalovaná ve svém vyjádření navrhla zamítnutí žaloby a vyjádřila se k jednotlivým žalobním bodům.

Z § 58 odst. 8 ZVŠ implicitně nevyplývá, že by zákon prikazoval vydání rozhodnutí o stanovení poplatků jiné osobě než rektori veřejné vysoké školy a skutečnost, že ustanovení upravuje oprávnění rektora rozhodnutí o přezkoumání rozhodnutí o vyměření poplatku, nezakládá rektori překážku rozhodování o poplatcích v prvním stupni jménem veřejné vysoké školy s tím, že ZVŠ neupravuje, jaký orgán veřejné vysoké školy rozhoduje o stanovení poplatků spojených se studiem a je v samosprávné působnosti veřejné vysoké školy rozhodnout, zda bude o poplatcích jménem veřejné vysoké školy rozhodovat rektor na základě § 10 odst. 1 ZVŠ či zda bude tato pravomoc jeho rozhodnutím delegována na jiné orgány veřejné vysoké školy, event. zda jim toto oprávnění svěří akademický senát veřejné vysoké školy. Vzhledem k tomu, že žádný právní předpis rozhodování o poplatcích v I. stupni rektori nezakazuje, lze dovodit, že zákon tento postup dovoluje a dle názoru žalované jej přímo implicitně připouští, a to výkladem § 68 odst. 3 ZVŠ, z jehož formulace vyplývá, že orgánem, který vydává rozhodnutí může a nemusí být např. děkan. K rozsudku krajského soudu v Plzni, který žalobce ve své žalobě uvedl na podporu svých tvrzení žalovaná uvedla, že je sice jeho závěr zajímavý, ale z hlediska závaznosti je závazný pouze pro účastníky daného řízení.

Dle žalované není nutné komentovat každou větu v žádosti žalobce s tím, že v žádosti je třeba se vypořádávat s námitkami vůči rozhodnutí o stanovení poplatku a je zcela nadbytečné komentovat subjektivní touhy a případně okolnosti, které žalovaná zná mnohem lépe než sám žalobce, v souvislosti s tímto poukázal na rozdíl žalobcem uvedené hodnoty váženého průměru, která se liší od hodnoty skutečné a uvedl, že žalobcův názor o tom, že jeho studijní průměr je velmi dobrý je subjektivní, neboť dle žalované je průměrný. K námitce žalobce o neexistenci úpravy hodnot studijních průměrů v souvislosti se snížením/prominutím poplatku uvedla, že stanovení jakéhosi „ceníku snížení poplatku“ by fakticky odbouralo možnosti správního uvážení veřejné vysoké školy a dodala, že má nastaveny vnitřní mechanismy tak, aby rozhodování odpovídalo okolnostem daného případu, a aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. K pracovním činnostem v souvislosti s rozhodováním o poplatku se žalovaná vyjádřila tak, že se student nemůže domnívat, že výkon pracovní činnosti může způsobit snížení poplatku a označila pracovní činnost jako subjektivní zájem

a možnost každého studenta, která je ku prospěchu studenta, nikoli žalované a nevidí tedy žádný důvod, proč by měla k výkonu pracovních činností svých studentů automaticky přihlížet. Žalovaná nesouhlasila s nedostatečným zakotvením zásad ve svém Statutu, které zde jsou demonstrativně vyjmenované a spolu s dlouhodobou rozhodovací činností UP tvoří pevný celek, který dbá základních zásad činností správních orgánů, zákon o vysokých školách hovoří toliko o zásadách, nikoli o přesné specifikaci důvodů, ke kterým je v žádostech přihlíženo. Žalovaná nemá povinnost svým studentům sdělovat přesné důvody snižování poplatku a své vyjádření uzavřela tím, že žalobce si dle jejího názoru stanovení poplatku způsobil pouze svým přístupem k předchozímu studiu, které ukončil jinak než řádně, které je žalobcovým pochybením následky svého pochybení je nucen nést a dodala, že funkce poplatku má být především motivační a regulační, nikoli sankční a v žádném případě nejde trest a v souvislosti s tímto odkázala na rozsudek NSS ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 46/2013.

D. Replika žalobce

V replice žalobce nesouhlasil s vyjádřením žalované, že žalovaná nemá povinnost svým studentům sdělovat důvody snižování poplatku, jelikož takový postup vede ke svévolnému uplatňování práva a správní uvážení by mělo být vždy řádně odůvodněno a v souladu se zásadou předvídatelnosti správních rozhodnutí by mělo odpovídat praxi žalovaného a správních soudů. Žalovaný nijak nedoložil svoji dlouhodobou rozhodovací praxi, na kterou odkazuje a se kterou je téměř nemožné se seznámit, jelikož rozhodnutí nejsou veřejně dostupná a za jejich zpřístupnění je požadováno 7.000 Kč, stejně tak jako nepodložila nijak svá tvrzení o obvyklosti váženého studijního průměru 1,73 mezi studenty UP. V replice současně žalobce uvedl důvod ukončení předchozího studia a připojil rozhodnutí Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 9. 2014, č. j. 57 A 28/2013, kterým podpořil své tvrzení uvedené v žalobě o porušení dvojinstančnosti napadeného rozhodnutí.

E. Duplika žalované

Žalovaná v duplice uvedla, že žalobce používá značné množství polopravd a smyšlenek, zejména v tvrzení o tom, že žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že nemá povinnost studentům UP sdělovat důvody snižování poplatků. Žalovaná poukázala zejména na to, že žalobce ve svém vyjádření vypustil slovo „přesné“ a dodává, že v souladu s ZVŠ a Statutem UP na základě zásad konstantně rozhoduje o žádostech studentů ve věci přezkoumávání rozhodnutí o stanovení poplatku spojeného se studiem a pokud žalobce tvrdí, že svévolně uplatňuje právo, nechť toto řádně prokáže, protože takto dosud neučinil a žalovaná takový přístup razantně odmítá. Dále žalovaná odmítla, že by nebylo možné se s její rozhodovací praxí seznámit a odůvodňuje vyšší nákladů na poskytnutí požadovaných rozhodnutí jejich anonymizováním a výpočet částky vychází z nesporných faktů. Dle žalované je zcela irrelevantní, z jakého důvodu ukončil žalobce své předchozí studium, jelikož dle ZVŠ je posuzováno pouze to, zda má studium ukončené řádně či nikoli a v jaké je délce, případně jaký je vztah předchozího studia ukončeného jinak než řádně a aktuálně studovaného studia.

F. Obsah správního spisu

Z obsahu správního spisu soud zjistil, že se žalobce dne 1. 9. 2012 zapsal do studia na Právnické fakultě UP do magisterského studijního programu M6805 Právo a právní věda, forma prezenční. Dne 3. 9. 2015 žalovaná (rektor UP prof. Mgr. J. M., M.A., Ph.D.) vydala rozhodnutí o stanovení poplatku, ke kterému žalobce podal dne 15. 10. 2015 žádost o přezkoumání rozhodnutí o stanovení poplatku. Dne 9. 12. 2015 vydala žalovaná (konkrétně rektor UP prof. Mgr. J. M., M.A., Ph.D.) rozhodnutí, kterým žalobcově žádosti nevyhověla a rozhodnutí o poplatku potvrdila.

Dne 26. 1. 2016 vydala žalovaná (rektor UP) rozhodnutí o stanovení poplatku za další období, kterým žalobci uložila zaplatit poplatek za prodloužení studia ve studijním programu M6805 Právo a právní věda Právnické fakulty UP ve výši 20.000 Kč, ke kterému podal žalobce dne 29. 3. 2016 žádost o přezkoumání rozhodnutí, kterému dne 14. 4. 2016 žalovaná (rektor UP) vyhověla a poplatek snížila na částku 6.500 Kč po přihlédnutí ke skutečnosti, že žalobce měl splněny všechny studijní povinnosti a byl čekatelem na státní závěrečné zkoušky.

Dne 15. 11. 2016 vydala žalovaná (děkanka Právnické fakulty UP) rozhodnutí o stanovení poplatku, kterým uložila žalobci povinnost zaplatit poplatek ve výši 20.000 Kč, proti kterému podal žalobce odvolání dne 2. 1. 2017, kterému dne 25. 1. 2017 žalovaná (rektor UP) vyhověla a poplatek snížila na částku 6500 Kč po přihlédnutí ke skutečnosti, že žalobce měl splněny všechny studijní povinnosti a byl čekatelem na státní závěrečné zkoušky.

Dne 1. 2. 2017 vydala žalovaná (děkanka Právnické fakulty UP) rozhodnutí, kterým uložila žalobci povinnost zaplatit poplatek ve výši 20.000 Kč.

Dne 8. 2. 2017 ukončil žalobce řádně studium na Právnické fakultě UP magisterského studijního programu M6805 Právo a právní věda.

G. Relevantní právní úprava

Dle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách (ve znění účinném od 1. 5. 2014 do 31. 8. 2016, tzn. ke dni 3. 9. 2015 a 9. 12. 2015) studuje-li student ve studijním programu déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, přičemž období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. Od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se však nejdříve odečte uznaná doba rodičovství.

Dle § 58 odst. 8 zákona o vysokých školách rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem podle odstavce 3 nebo odstavce 4 se vydává alespoň 90 dnů před splatností poplatku. Rektor může v rámci rozhodování o žádosti o přezkoumání rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem vyměřený poplatek snížit, prominout nebo odložit termín jeho splatnosti s přihlédnutím zejména ke studijním výsledkům a sociální situaci studenta podle zásad uvedených ve statutu veřejné vysoké školy.

Dle § 68 odst. 4 zákona o vysokých školách student může do 30 dnů ode dne, kdy mu bylo rozhodnutí podle odstavce 3 doručeno, požádat o přezkoumání rozhodnutí; zmeškání této lhůty lze ze závažných důvodů prominout. Žádost se podává orgánu, který rozhodnutí vydal. Jestliže je tímto orgánem děkan, může sám žádosti pouze vyhovět a rozhodnutí změnit nebo zrušit, jinak ji předá k rozhodnutí rektorovi. Rektor změní nebo zruší rozhodnutí, které bylo vydáno v rozporu se zákonem, vnitřním předpisem veřejné vysoké školy nebo její součástí. Rozhodnutí o disciplinárním přestupku a o vyloučení ze studia podle § 67 zruší i v případě, že dodatečně vyšly najevo skutečnosti, které by odůvodňovaly zastavení řízení. Žádost o přezkoumání rozhodnutí vydaného podle odstavce 3 písm. f) má vždy odkladný účinek.

Dle článku 22 odst. 7. Statutu UP se vydání rozhodnutí o vyměření poplatků za studium podle § 58 odst. 3 a 4 zákona řídí § 58 odst. 8 a § 68 odst. 3 a 4 zákona. Rektor na základě § 68 odst. 4 zákona změní nebo zruší rozhodnutí, které bylo vydáno v rozporu se zákonem, vnitřním předpisem UP nebo její součástí. Rektor je oprávněn v rámci rozhodování o žádosti o přezkoumání rozhodnutí o vyměření poplatku v individuálních případech poplatky spojené se studiem stanovené podle § 58 odst. 3 a 4 zákona snížit, prominout nebo odložit jejich splatnost. Důvodem jsou pro to zejména: a) tíživá sociální situace, b) zdravotní důvody, c) vynikající studijní výsledky.

H. Právní posouzení krajským soudem

Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). V souladu s § 76 odst. 1 písm. a), c) s. ř. s. rozhodl soud bez nařízení jednání.

K žalobcem uplatněné námitce nepřezkoumatelnosti krajský soud uvádí, že dle usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 12. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 – 74 (uveřejněném na www.nssoud.cz) je potřebné, aby nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů byla vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Samotným obsahem odůvodnění je uvedení výroků rozhodnutí, podkladů pro jeho vydání, úvah, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí (viz § 68 odst. 3 s. ř. s.).

Krajský soud připouští, že se žalovaná ve svém rozhodnutí vypořádala téměř se všemi námitkami, které žalobce uvedl ve své žádosti o přezkum a zároveň souhlasí s žalovanou, že není nutné komentovat každou větu v žádosti žalobce, ale připomíná, že je nutné se vypořádat s každou žalobcem uplatněnou námitkou, k čemuž v tomto případě nedošlo. Žalobce argumentoval tím, že má splněny řádně veškeré předměty na což žalovaná ve svém rozhodnutí nereagovala jedinou zmínkou, natož aby se s touto námitkou řádně vypořádala (to vše ve světle, kdy ke splnění studijních předpokladů bylo v pozdějších rozhodnutích žalované přihlédnuto). K tomuto krajský soud dále připomíná názor NSS, který vyjádřil ve svém rozsudku ze dne 16. 6. 2006, č. j. 4 As 58/2005 – 65 (uveřejněném na www.nssoud.cz), že z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné, nebo vyvrácené a které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí a dodává, že v tomto případě se žalovaný nezabývá námitkou vůbec a tudíž ani nevyjádřil dostatečný postoj k námitce dle dosavadní judikatury. Krajský soud tedy nepovažuje za vhodné, aby se rozhodovací praxe žalované lišila v tak zásadních skutečnostech, kdy v jednom případě u té samé osoby ke splnění studijních povinností nepřihlédne a v dalších dvou případech toto uvede jako důvod pro snížení poplatku. Je nutné, aby v souladu s výše uvedenými požadavky na odůvodnění rozhodnutí z rozhodnutí vyplývalo, že se žalovaná dílčím argumentem zabývala a aby uvedla úvahy, které budou podkladem pro výrok, jelikož se v tomto případě nejednalo o pouhou větu, jak se domnívá žalovaná, ale o plnohodnotnou námitku, ke které se žalovaná měla vyjádřit výše uvedeným způsobem.

Dále se žalovaná nedostatečně vypořádala s námitkou studijního průměru, kdy krajský soud považuje za nedostatečné odůvodnění žalované, která se v napadeném rozhodnutí souhrnně vyjádřila ke studijním výsledkům tak, že jsou žalovanou pro účely poplatku hodnoceny ukazatelem označovaným jako vážený studijní průměr, který žalovaná v případě žalobce nepovažuje za vynikající studijní výsledky dle Statutu UP. Žalovaná tedy vyjádřila, že skutečností, která je zohledňována je tzv. vážený studijní průměr, kterou soud považuje za věc správního uvážení a zároveň za neurčitý právní pojem, a pokud tedy žalobce ve své žádosti uvedl jako důvod, který by mohl být důvodem pro snížení či prominutí poplatku za delší studium právě vynikající studijní výsledky, bylo povinností žalované tento neurčitý právní pojem vyložit a v souladu s argumentací žalobce učinit závěr, z jakých důvodů žalobcem tvrzený studijní průměr nepovažuje za vynikající a co bylo podkladem pro její úvahu. I zde je třeba odkázat opět na výše uvedené názory NSS, který ve svých rozhodnutích vyjadřuje požadavky na obsah odůvodnění, kterým mají být i skutečnosti, které vzal za podklad rozhodnutí a zároveň je třeba přihlédnout k s rozhodnutí NSS ze dne 29. 8. 2007, č. j. 8 As 26/2006 – 71 (uveřejněném na www.nssoud.cz), ve kterém NSS uzavřel, že rozhodnutí rektora v řízení o přezkoumání rozhodnutí musí být odůvodněno, musí v něm být uvedeny konkrétní důvody o něž se rozhodnutí opírá a musí se vypořádat se všemi námitkami odvolatele.

Krajský soud shledal, že žalovaná ve svém rozhodnutí nedostála tomuto předpokladu stanovenému v rozhodnutí NSS, zejména tak že se nevypořádala s námitkou žalobce ohledně skutečnosti, že má splněny veškeré předměty

před nástupem do pátého ročníku a neuvedla konkrétní důvody týkající se váženého průměru a jeho vlivu na možnost snížení či prominutí poplatku.

Dle krajského soudu je tak napadené rozhodnutí žalované nepřezkoumatelné s ohledem dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Toliko pro úplnost krajský soud dodává, že skutečnosti zohledňované při rozhodování o prominutí či snížení poplatku stanovené ve Statutu UP jsou uvedeny pouze demonstrativně, což nevylučuje, aby při rozhodování o prominutí či snížení poplatku bylo přihlédnuto i k jiným skutečnostem, které v žádosti o přezkum uvedené žadatel. V takovém případě je však povinností při rozhodování o žádosti v odůvodnění precizně uvést, především při nevyhovění žádosti, z jakého důvodu nejsou tyto jiné důvody pro prominutí či snížení poplatku rozhodné, neboť jinak by rozhodování vykazovalo znaky nepřípustné libovůle správních orgánů.

I když shledal krajský soud žalobou napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné, což samo o sobě postačuje k jeho zrušení, považuje za nutné vyjádřit se i druhé žalobní námitce.

K zásadě dvojinstančnosti se vyjadřoval rozšířený senát NSS v usnesení ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 – 75, kterou definoval jako zásadu zajišťující průběh řízení ve dvou stupních (instancích), kdy řízení a rozhodnutí správního orgánu I. stupně podléhá kontrole odvolacího orgánu a zajišťuje tedy nejen dvojí posouzení věci, ale je také cestou k nápravě a odstranění vad, které se vyskytly v řízení před prvním stupněm. Z § 58 odst. 8 ZVŠ je zřejmé, že o žádosti o přezkoumání rozhoduje rektor, jakožto druhoinstanční orgán, zatímco v prvním stupni dle § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách rozhoduje veřejná vysoká škola. Není tedy v souladu se zásadou dvojinstančnosti, aby byla pravomoc rozhodovat o poplatcích v prvním stupni svěřena fakticky do rukou rektora, vzhledem k tomu, že je orgánem vysoké školy, který výlučně rozhoduje o přezkumu. Žalovaná ve svém vyjádření dovodila pravomoc rozhodování rektora v I. stupni tak, že rozhodování o poplatcích v I. stupni není žádným právním předpisem upraveno a implicitně dovodila, že může být orgánem, který může vydávat rozhodnutí o poplatcích. K tomu krajský soud odkazuje na výše uvedenou definici dvojinstančnosti rozhodnutí, která je rozšířeným senátem NSS považována za zásadu, kterou je třeba dodržovat a řídit se jí, na rozdíl od právního názoru žalované, který je založen pouze na výkladu, který není ničím podložen. Krajský soud dodává, že s ohledem na povahu předmětu řízení, je mimořádně důležité, aby byla zásada dvojinstančnosti dodržena, jelikož se jedná o rozhodnutí, ve kterém je ve velké míře uplatněno správní uvážení, které ze své povahy vykazuje jistou dávku subjektivity a není ve veřejném zájmu, aby rozhodovala v obou stupních jedna a tatáž osoba, jinak by totiž institut přezkumu, který je upraven v § 58 odst. 8 ZVŠ postrádal svůj smysl a účel.

ZVŠ v § 68 odst. 4 hovoří o možnosti požádat o přezkoumání rozhodnutí, na kterou je třeba nahlížet jako na řádný opravný prostředek, jakým je např. odvolání a je nutné připomenout, že lze analogicky dovodit, že i s podáním žádosti o přezkum jsou spojeny suspenzivní a devolutivní účinky, kdy právě v případě devolutivního účinku je třeba dodržet příslušnost k rozhodnutí věci, která přechází na nadřízený orgán. Vzhledem k tomu, že ZVŠ výslovně upravuje pravomoc rektora

k přezkoumání rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem je zřejmé, že nelze akceptovat, aby rektor rozhodoval i v I. stupni, jelikož by v takovém případě nemohl provést přezkum rozhodnutí o vyměření poplatku, v rámci kterého by účastníkovi nevyhověl.

Krajský soud v souvislosti s výkladem § 58 odst. 3 ZVŠ, které stanovuje pravomoc veřejné vysoké školy stanovit poplatek za studium, považuje za vhodné připomenout názor NSS, který uvedl ve svém rozsudku ze dne 17. 12. 2009, č. j. 9 As 1/2009 – 141(dostupný na www.nssoud.cz), že veřejnou vysokou školu je třeba vnímat jako právnickou osobu svého druhu s charakteristickými rysy veřejnoprávní korporace a veřejná vysoká škola, resp. její orgány rozhodující o právech a povinnostech studentů vystupují nikoli nezávisle na svém charakteru veřejné korporace, ale právě z důvodu svého charakteru veřejné korporace, tedy jako nositelé pravomocí a bez ohledu na to, zda konkrétní pravomoc představuje výkon samosprávy nebo přenesené státní správy, je veřejná vysoká škola vždy vázána zákonem.

Pro úplnost soud dodává, že i přesto že na základě § 10 odst. 1 ZVŠ jedná a rozhoduje ve věcech školy rektor, tak je vždy vázán zákonem a je třeba aby respektoval i zmíněnou zásadu dvojinstančnosti a pokud mu přímo ze zákona vyplývá povinnost rozhodovat o žádosti o přezkum, tedy být orgánem, který rozhoduje v druhém stupni, tak je jeho povinností, aby jednal v souladu se zákonem a rozhodnutím o poplatku v I. stupni pověřil jiný orgán veřejné vysoké školy (např. děkana), takové pověření může být koncipováno jako pověření individuální či obecným vnitřním předpisem. To se ostatně v pozdější době též stalo, jak se podává z pozdějších rozhodnutí o stanovení poplatku žalobci.

Rovněž tak nelze opominout § 14 odst. 5 s. ř., podle kterého je vyloučena též ta úřední osoba, která se účastnila řízení v téže věci na jiném stupni. Důvodem vyloučení není účast na úkonech před zahájením řízení nebo na výkonu kontroly prováděné podle zvláštního zákona. ZVŠ sice stanoví přímo oprávnění rektorovi veřejné vysoké školy rozhodnout o žádosti o přezkum rozhodnutí o poplatku, avšak za situace, kdy fakticky stejná osoba, tedy rektor, rozhodl již v prvním stupni, je tato osoba vyloučena z dalšího rozhodování.

Rozhodnutím rektora bylo porušeno ustanovení o řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a uvedený žalobní bod je tak důvodný.

Závěr

Pro důvodnost obou žalobních bodů tedy krajský soud napadené rozhodnutí dle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž jsou správní orgány vázány právními názory vyslovenými v tomto rozsudku.

I. Náklady řízení

O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud dle § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce byl v řízení plně úspěšným účastníkem a má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem ve výši 15.342 Kč sestávajících:

- ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3.000 Kč,
- z odměny za zastoupení advokátem ve výši 9.300 Kč za tři úkony právní služby po 3.100 Kč (příprava a převzetí zastoupení, podání žaloby a vyjádření ve věci samé ze dne 5. 8. 2015) dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5., § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhl. č. 177/1996 Sb.,
- z náhrady tří režijních paušálů po 300 Kč, celkem 900 Kč dle § 13 odst. 1, odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. za výše uvedené úkony právní služby,
- z náhrady 21% DPH z přiznané odměny a náhrad ve výši 2.142 Kč dle § 57 odst. 2 s. ř. s.

Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to dle § 64 s. ř. s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen o. s. ř.) k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Olomouci dne 25. července 2017

Za správnost vyhotovení:
M. Ch.

JUDr. Martina Radkova, Ph.D., v. r.
předsedkyně senátu